

Mesures d'actuació en l'àmbit educatiu davant d'onades de calor o d'altres temperatures excepcionals

Aquest document s'ha elaborat amb l'assessorament de la Societat Catalana de Pediatria, i té com a finalitat recordar les pautes comunes d'actuació en els centres educatius davant d'onades de calor o de temperatures excepcionals.

Mesures preventives i organitzatives a aplicar

Davant de situacions d'onada de calor o d'altres temperatures excepcionals, i amb l'objectiu de reforçar l'atenció, la protecció i el benestar de tots els membres de la comunitat educativa, es recomana l'adopció de les següents mesures:

1. Mesures generals dels edificis educatius

- Durant les hores de sol, sempre que sigui possible, abaixeu les persianes de les finestres en què el sol toca directament.
- Mantingueu la ventilació creuada*.
- Quan les condicions de seguretat ho permetin, obriu les finestres del centre durant la nit per refrescar-lo. Si això no és possible, obriu-les a primera hora del matí.
- Quan sigui possible, reduïu al mínim l'ús de la il·luminació elèctrica.
- En els espais exteriors utilitzeu tant com sigui possible les zones d'ombra disponibles, i, si no n'hi ha, eviteu fer-hi activitats durant les hores de màxima insolació (de 12 a 16 h). Eviteu també fer activitats en espais tancats amb temperatures molt altes (gimnasos, aules tancades, etc.)

* La ventilació natural creuada és el resultat d'una diferència de pressió entre les diferents façanes d'un edifici a causa del vent o d'una diferència de temperatura. Té dos efectes: afavoreix la renovació d'aire viciat interior i facilita el procés natural de refrigeració per evaporació.

2. Mesures generals de protecció, seguretat i benestar dels membres de la comunitat educativa

- A l'exterior, cal evitar estar al sol i és recomanable portar gorra o barret i un ventall.
- Apliqueu les mesures de protecció solar (ús de crema, etc.).
- Beveu regularment aigua encara que no tingueu set i oferiu-ne amb freqüència als alumnes, especialment als infants més petits.

3. Mesures generals organitzatives en els centres educatius

- Eviteu, en la mesura que sigui possible, fer activitats en els espais més calorosos, i si cal traslladeu els alumnes a altres espais o instal·lacions del centre educatiu que resultin més frescos o ombrejats per fer-les.
- A criteri de l'equip directiu, dins de l'horari lectiu ajusteu les diferents activitats a les circumstàncies meteorològiques. Eviteu fer les tasques de més activitat física en les hores més caloroses del dia i procureu fer-les en espais ombrejats o, si s'escau, suprimiu-les.
- Programeu activitats en espais que disposin d'unes condicions ambientals favorables durant els dies de més calor i consulteu el pronòstic del temps a l'hora de programar-ne fora del centre educatiu.
- En la realització de les activitats, identifiqueu i presteu especial atenció a les persones més vulnerables i als grups de risc:
 - Persones amb discapacitats físiques o psíquiques i limitacions de mobilitat.
 - Persones amb malalties cròniques (hipertensió arterial, diabetis, malalties cardiovasculars, malalties respiratòries, malaltia pulmonar obstructiva crònica, malalties renals o altres persones que prenen medicaments especials).
 - Dones embarassades.
 - Infants menors de 4 anys.

Aquestes mesures organitzatives s'han d'adoptar considerant que s'ha de mantenir l'horari del centre educatiu i que l'alumnat pot romandre-hi fins que finalitzi la jornada escolar.

4. Mesures específiques organitzatives en els centres educatius

Activitats lectives:

- Els centres educatius, en aplicació del principi d'autonomia organitzativa, poden **flexibilitzar la distribució horària de les activitats amb la finalitat d'adaptar-se a les circumstàncies d'altres temperatures excepcionals.**
- Les faltes d'assistència motivades per les altes temperatures poden considerar-se justificades sempre que hagin estat comunicades per la família de l'alumne o alumna.

Activitats complementàries:

- Cal revisar la programació i les condicions de realització de les activitats complementàries per, si cal, modificar-les o suprimir-les segons el criteri de protecció de tots els membres de la comunitat educativa.

Serveis complementaris:

- La prestació dels serveis complementaris de menjador escolar i transport escolar s'han de mantenir segons les condicions i els horaris establerts.

5. Actuacions en cas d'esgotament per calor o de cop de calor

L'esgotament per calor és un estadi previ al cop de calor, per la qual cosa cal reconèixer-lo a fi de prevenir una situació més greu. En els infants i joves, els símptomes inclouen sudoració excessiva, sensació de calor sufocant i de set intensa, sequedat a la boca, rampes musculars, esgotament, cansament o debilitat.

Davant d'aquests símptomes en un període de temperatures elevades, cal traslladar la persona afectada en un lloc més fresc i fer-li beure aigua (és important que l'aigua o els líquids utilitzats per refredar la persona no siguin massa freds).

Els símptomes més freqüents d'un cop de calor inclouen, entre d'altres, un augment de la temperatura corporal superior a 40°C; mal de cap; nàusees i vòmits; pell envermellida, calenta i sense suor; respiració i freqüència cardíaca accelerades, i alteracions de l'estat mental o del comportament, com ara confusió, irritabilitat o deliri.

En cas de cop de calor, a més de les mesures anteriors, cal avisar urgentment els serveis d'emergències (112).

6. Documentació

Per a més informació, podeu consultar els enllaços següents:

- [La calor durant la jornada de treball a l'estiu. Treball \(gencat.cat\)](#)
- [Onada de calor. Departament d'Interior](#)
- [Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals](#)
- [Real decret 486/1997, de 14 d'abril, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball](#)
- [Canal Salut. Cop de calor](#)
- [Canal Salut. Protecció solar](#)
- [Canal Salut. Hidrateu-vos](#)